

مشخصات درس

عنوان درس: نظام‌های بازیابی اطلاعات

شماره درس: ۶۱۳۶۴۸

تعداد و نوع واحد: ۲ واحد نظری

رشته و مقطع تحصیلی: کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی - دکتری تخصصی

ساعت اجرا: شنبه ۱۰-۱۲

پیش‌نیاز درس: ذخیره و بازیابی اطلاعات و کاربرد فناوری اطلاعات در نظام اطلاع‌رسانی پزشکی

مسئول درس

نام و نام خانوادگی: دکتر حسن اشرفی ریزی (مسئول درس) و دکتر رسول نوری

آدرس دفتر و شماره تماس: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی ۳۷۹۲۵۱۶۱

آدرس پست الکترونیکی: hassanashrafi@mng.mui.ac.ir , nouri@mng.mui.ac.ir

اهداف و روش‌ها

هدف کلی درس: آشنا کردن دانشجویان با تئوری‌های و مدل‌های بازیابی اطلاعات و نیز روش‌های ارزیابی عملکرد نظام‌های بازیابی اطلاعات

اهداف رفتاری:

- آشنایی با نقش و کارکرد نظام‌های بازیابی اطلاعات
- آشنایی با منطق حاکم بر نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات
- آشنایی با مدل‌های سنتی و مدرن بازیابی اطلاعات
- آشنایی با شیوه‌های بازیابی اطلاعات صوتی و تصویری
- آشنایی با روش‌های ارزیابی عملکرد نظام‌های بازیابی اطلاعات
- آشنایی با داده‌کاوی
- آشنایی با هوش مصنوعی و نقش آن در بازیابی اطلاعات

روش تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ، حل تمرین، ارائه کنفرانس کلاسی

وسایل و تجهیزات آموزشی مورد نیاز: با توجه به آنلاین و آفلاین بودن درس (کامپیوتر و سایر وسایل جهت ارتباط صوتی و تصویری)

روش ارزشیابی: فعالیت‌های کلاسی: ۱۰ نمره (ارائه کنفرانس کلاسی در حوزه مرتبط با درس؛ تعیین موضوع با توافق اساتید و ارائه آن در حضور اساتید درس خواهد بود. امتحان پایان‌ترم: ۱۰ نمره

سیاست‌ها و قوانین درس: زمینه‌سازی جهت اظهارنظر دانشجویان و تشویق به یادگیری مشارکتی؛ حضور و غیاب و تأخیر: ۱. پیگیری علل غیبت یا تأخیر دانشجویان، ۲. ارائه تذکر شفاهی و اعمال سیاست‌های اصلاحی در صورت موجه نبودن غیبت و تأخیر

منابع درس

منابع اصلی درس:

۱. بیزاینس، ریکاردو (۱۳۸۵). قلمروهای نو در بازیابی اطلاعات. جلد اول. ترجمه علی حسین قاسمی و دیگران. تهران: نشر چاپار (فصل ۱ و ۲).
۲. مجله اطلاع‌شناسی (۱۳۸۳). سال دوم، شماره ۱، پاییز (همه مقالات این شماره).
۳. آثار علمی جدید پیرامون هوش مصنوعی و بازیابی اطلاعات

منابع کمکی درس:

۱. میدو، چارلز تی؛ بویس، برت آر (۱۳۹۰). نظام‌های بازیابی اطلاعات متنی. ترجمه نجلا حریری. تهران: نشر چاپار.
۲. اینگورسن، پیتر (۱۳۸۹). تعامل بازیابی اطلاعات. ترجمه هاجر ستوده. تهران: نشر کتابدار.
۱. علیچانی، رحیم (۱۳۸۷). نظام‌های اطلاعاتی و مفاهیم مرتبط. ویراسته سعید غفاری و احمدنور احمدی. تهران: نشر چاپار.
۲. لاکستر، اف. ویلفرید (۱۳۷۹). نظام‌های بازیابی اطلاعات: نوآوری‌ها، آزمون و ارزیابی. ترجمه جعفر مهاد. شیراز: انتشارات نوید.
۳. پولیت، استون (۱۳۸۳). نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات: خاستگاه، توسعه و کاربردها. ترجمه محمد حسین دینانی و جعفر مهاد. شیراز: کتابخانه منطقه ای

۴. پاتو، میراندالی (۱۳۷۹). مفاهیم بازیابی اطلاعات. ترجمه اسدا... آزاد و رحمت ا. فتاحی. مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد.
۵. هارتلی. آر. ج. (۱۳۸۱). اصول جستجوی پیوسته. ترجمه زاد بیگدلی. مشهد: کتابخانه رایانه ای.
۶. مهرداد، جعفر (۱۳۸۴). معنا شناسی و بازیابی اطلاعات. جعفر مهرداد و محمد رضا فاحتی فومنی. مشهد: انتشارات کتابخانه رایانه ای.
۷. گراسمن، دیوید ا (۱۳۸۴). بازیابی اطلاعات. الگوریتم ها و روش های اکتشافی. ترجمه جعفر مهرداد و سارا کلینی. مشهد: انتشارات کتابخانه رایانه ای.
۸. نادى راوندی، سمیه؛ حریری، نجلا. نظامهای بازیابی اطلاعات. تهران: کتابدار، ۱۳۹۵.

9. Brown Daniel. Mastering information retrieval and probabilistic decision. Intelligence Technology. England: **Chandos Publishing**.
10. Kent Allen. Information analysis and retrieval. New York: Willey. (Latest edition)
11. Post, Gerald V. Database Management system, designing and building business applications. Mac Graw hill. (Latest edition)
12. Meons Marie-Francis. Information extraction: Algorithms and prospects in a retrieval context. Netherlands: Springer (Latest edition)
13. Information Resources Management Association. Information Retrieval and Management: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications (4 Volumes). Information Resources Management Association. 2018.
14. Manning, Christopher et al. (2008). Introduction to Information retrieval. London: Cambridge University Press (Chapters 8, 9, 15, 18,19,20, 21)

جدول زمان بندی درس

مدرس	موضوع	جلسه
دکتر اشرفی	جلسه توجیهی درس، تاریخچه بازیابی اطلاعات، نظریه ها و مدل های بازیابی اطلاعات (چرایی و اهمیت، انواع و...) و بیان شکاف ها و خلاهای اطلاعاتی در حوزه بازیابی بهینه اطلاعات (زمینه های موضوعی برای تعیین موضوع برای رساله و...)	اول
دکتر اشرفی	مدل های بازیابی اطلاعات (مدل های کلاسیک؛ بولی، برداری و احتمالی)	دوم
دکتر اشرفی	مدل های بازیابی اطلاعات (نظریه مجموعه ای، فازی، بولی گسترش یافته)	سوم
دکتر اشرفی	مدل های بازیابی اطلاعات (احتمالی، شبکه استنباطی)	چهارم
دکتر اشرفی	ادامه مدل های بازیابی اطلاعات، مدل های تعاملی بازیابی اطلاعات با تاکید بر مسایل روانشناختی در بازیابی اطلاعات	پنجم
دکتر اشرفی	مدل های تعاملی بازیابی اطلاعات با تاکید بر مسایل روانشناختی در بازیابی اطلاعات	ششم
دکتر اشرفی	بازیابی اطلاعات چند رسانه ای (صوتی و تصویری) با محوریت شبکه های اجتماعی / هوش مصنوعی و نقش آن در ذخیره و بازیابی اطلاعات	هفتم
دکتر اشرفی	بازیابی اطلاعات چند رسانه ای (صوتی و تصویری) با محوریت شبکه های اجتماعی / هوش مصنوعی و نقش آن در ذخیره و بازیابی اطلاعات معرفی Picture archiving and communication system	هشتم
دکتر نوری	بازیابی اطلاعات از وب	نهم
دکتر نوری	رابط کاربری و نقش آن در بازیابی اطلاعات	دهم
دکتر نوری	آشنایی با خروجی های نظام اطلاعاتی (نمایش، ذخیره منابع، وزن دهی و رتبه بندی)	یازدهم
دکتر نوری	زبان های تأثیر گذار در ذخیره و بازیابی اطلاعات (HTML SGML XML)	دوازدهم
دکتر نوری	کاربردهای داده کاوی در بازیابی اطلاعات	سیزدهم
دکتر نوری	کاربردهای داده کاوی در بازیابی اطلاعات	چهاردهم
دکتر نوری	ارزیابی نظام های بازیابی اطلاعات	پانزدهم
دکتر نوری	ارزیابی نظام های بازیابی اطلاعات	شانزدهم
دکتر اشرفی و دکتر نوری	جمع بندی مطالب ترم و ارائه مقاله در کلاس با حضور اساتید درس	هفدهم